

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Anatolie Țurcan, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Uglea Mihai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Conișescu Andrei xxxxx, născut la xxxxx,
originar xxxxx, domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.04.2014 - 19.10.2015;

Instanță de apel: 04.11.2015 - 27.01.2016;

Instanță de recurs: 11.04.2016 - 09.08.2016;

Instanță de apel: 07.09.2016 - 21.12.2017;

Instanță de recurs: 12.03.2018 - 05.06.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 octombrie 2015, Conișescu Andrei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Conișescu Andrei a fost învinuit că, în perioada 15-26 iulie 2010, deținând funcția de consultant principal al Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, numit în funcție publică prin Ordinul Președintelui Parlamentului SC-2 nr.5 din 01 februarie 2010, depășind în mod vădit atribuțiile de serviciu, contrar pct.1.3 alin. (2) al Instrucțiunii privind lucrul cu documentele în Parlamentul Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Biroului Permanent al Parlamentului nr.1.3-XVI din 07.12.2005 (în continuare Instrucție), care prevede că respectarea regulilor stabilite în ea este obligatorie pentru deputații în Parlament, pentru funcționarii Aparatului Parlamentului, pentru consilierii conducerii Parlamentului, pentru consultanții și referenții din comisiile permanente și fracțiunile parlamentare, pct.8.4.2 din Instrucțiune care stabilește că lucrul nemijlocit cu actele legislative intră în obligațiunile funcționarilor din comisiile permanente, din Direcția documentare

parlamentară și din Direcția juridică, pct.8.4.3 din Instrucțiune care prevede că consultanții responsabili din comisiile permanente prezintă legile și hotărârile, împreună cu fișa de însoțire (anexa nr.32) Secției de redactare a Direcției documentare parlamentară, pct.8.4.5 din Instrucțiune care stipulează că actele legislative prezentate spre redactare în secția de redactare de către consultanții responsabili din comisiile permanente vor fi imprimate pe file de hârtie albă de formatul A4 pe o singură pagină și pct.8.4.7-8.4.8 din Instrucțiune care stabilește că actul legislativ redactat se restituie consultantului responsabil din comisia permanentă, care urmează în mod obligatoriu să-l verifice, înainte de a fi semnat de conducere, ilegal, modificând conținutul stenogramei ședinței în Plenul Parlamentului din 15 iulie 2010, a redactat și imprimat pe foi de hârtie textul final al Legii nr.176 din 15 iulie 2010, conform căruia în Anexa la lege, la pct.1) lit. e) s-a introdus următorul cuprins: e) întreținerea cazinourilor până la 6 mese inclusiv, cuantumul taxei constituie 180 000 lei pentru fiecare masă de joc, iar începând cu a 7-ea, cuantumul taxei constituie 360 000 lei.

Tot el, a fost învinuit de faptul că, depășind în mod vădit atribuțiile acordate prin lege, în scopul de a urgenta intrarea în vigoare a actului normativ menționat, ilegal a introdus modificări în pct. III al Legii nr.176 din 15 iulie 2010, care prevedea că legea intră în vigoare peste 3 luni de la data publicării, cu excepția art.1 pct.18, în partea ce se referă la pct.1 lit. e) din anexă, care intră în vigoare la data publicării.

Ulterior, cet. Conișescu Andrei, în pofida faptului că modificările menționate nu au fost acceptate de Comisia economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova nu au fost examinate și votate în ședința Plenului Parlamentului, ducând în eroare personalul din Direcția documentare parlamentară, ilegal le-a introdus în redacția finală a textului Legii nr.176 din 15 iulie 2010, care a fost promulgată prin Decretul Președintelui Interimar al Republicii Moldova, Ghimpu Mihai nr.464-V din 30 iulie 2010. Urmare a acțiunilor ilegale ale cet. Conișescu Andrei de introducere frauduloasă a modificărilor în cauză în textul Legii nr.176 din 15 iulie 2010, potrivit informației prezentate de către Camera de Licențiere, bugetul de stat a fost prejudiciat cu suma de 5 973 165 lei, ce constituie urmări grave.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Conișescu Andrei să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.328 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în organele administrației publice centrale și locale și de a exercita astfel de activitate pe termen de 10 ani.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanță, dispunând achitarea lui Conișescu Andrei, a enumerat în sentință toate probele prezentate de acuzare care incontestabil dovedesc vina ultimului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. d) Cod penal, însă nu și-a motivat clar soluția, or, instanța la emiterea sentinței de condamnare sau achitare este obligată să se expună asupra tuturor probelor prezentate de către părți.

Cu toate că organul de urmărire penală a acumulat probele în conformitate cu prevederile legale, nefiind constatată nici o încălcare, prima instanță a considerat

necesar să le aprecieze critic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016, a fost respins ca nefondat apelul declarat cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției instanța de apel a invocat că, la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a tras concluzia că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, apreciate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

5. **Procurorul**, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de acuzare prin prisma art.101 Cod de procedură penală, care confirmă pe deplin vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, de asemenea, instanța de apel nu s-a expus în nici un fel asupra motivelor desfășurate de către acuzare în susținerea apelului precum și asupra învinuirii.

6. Referință pe marginea recursului a depus avocatul Chisnencu Alexandru în numele inculpatului care s-a expus pentru respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat, din motiv că hotărârile sunt întemeiate și legale, iar faptul săvârșirii de către Conișescu Andrei a infracțiunii imputate este neconfirmat, adică în acțiunile lui nu persistă careva semne caracteristice ale respectivei componente de infracțiune, învinuirea fiind ilegală, bazată pe presupuneri.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 august 2016, a fost admis recursul, casată totală decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, soluția de respingere a apelului declarat de procuror este neargumentată și necorespunzătoare cumulului de probe administrate și verificate în ședințele de judecată, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, în condițiile art.100 alin.(4) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel, preluând motivarea sentinței de achitare, a preluat și contradicțiile acesteia și anume prin faptul că inițial se indică: ”.... *presupusele acțiuni ilegale ale inculpatului au fost considerate și apreciate ca fiind absolut legale și întemeiate....*” ulterior se menționează „...*în cazul dat acțiunile lui Conișescu Andrei de fapt reprezintă o activitate de înscriere de către un funcționar al autorității publice, care nu este persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, însă, Colegiul penal este în imposibilitate de a modifica învinuirea și de a recalifica acțiunile inculpatului în prevederile art.332 alin.(1) Cod penal în redacția Legii din 2002, or potrivit art.325 alin.(1) Cod procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu*”.

Prin urmare, nu este clară poziția instanțelor de fond care, pe de o parte se referă la legalitatea acțiunilor inculpatului și tot aici indică la ilegalitatea acțiunilor lui și încadrarea greșită a acestora în baza art.328 Cod penal, făcând trimitere doar la actul de învinuire.

La fel, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel a luat în considerație afirmațiile inculpatului precum că acesta la momentul săvârșirii infracțiunii nu era persoană cu funcție de răspundere, însă concomitent omite faptul că prin declarațiile menționate se prezumă că ultimul tacit recunoaște faptul comiterii acțiunilor ilegale de care este învinuit, dar își exprimă dezacordul, motivând că nu era subiect al infracțiunii.

Tot la acest capitol, instanța de recurs a reținut ca pripită achitarea inculpatului din motiv că la momentul săvârșirii acțiunilor erau în vigoare prevederile art.328 Cod penal în redacția Legii din 2002, potrivit căreia era sancționat de legea penală excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, iar Conișescu Andrei, deținând funcția de consultant principal al Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, nu întrunea calitățile unei persoane cu funcții de răspundere și de aceea el nu poate fi subiectul infracțiunii prevăzute de art.328 Cod penal în redacția Legii din 2002.

Or, într-adevăr la momentul săvârșirii pretensei infracțiuni art.328 Cod penal nu prevedea noțiunea de „persoană publică”, deoarece art.328 alin.(1) Cod penal în redacția din 24.12.2008 prevedea săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, situație menționată în decizia curții de apel. Instanța de apel a omis să se expună asupra adresării secretarului general, Președinte al Comisiei de disciplină Fetescu Adrian către Președintele Parlamentului, D-lui Lupu Marian din 18.11.2011, unde se specifică că Conișescu Andrei, consultant principal în Comisia economie, buget și finanțe a încălcat normele de conduită a funcționarului public în exercitarea funcției publice, atribuții ce cad și sub incidența legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 - XVI din 04.07.2008 (f.d.149-151 vol. II).

Totodată, instanțele nu s-au referit la modalitatea de numire a lui Conișescu Andrei în funcția de consultant principal al Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, or, nu a fost supus vizionării și cercetării Ordinul Președintelui Parlamentului SC-2 nr.5 din 01 februarie 2010 precum și fișa de post a inculpatului, care ar fi permis a concluziona despre împuternicirile și statutul acestuia.

La fel, de către instanța de recurs a fost atestată ca eronată concluzia instanței de apel referitor la prejudiciul imputat lui Conișescu Andrei. Întreprinderile și instituțiile în privința cărora au fost aplicate prevederile pct.1 lit. e) din Anexa la Legea 176 din 15 iulie 2010, au fost obligate să efectueze recalculările corespunzătoare și să achite în bugetul de stat diferența la taxe, care s-a produs. Acest fapt a fost confirmat și prin hotărâri irevocabile ale instanțelor de judecată, prin care s-a dispus încasarea în bugetul de stat a sumelor restante.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 21 decembrie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată total sentința, inclusiv din oficiu, în

baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal pornit în privința lui Conișescu Andrei în baza art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

8.1. Instanța de apel a indicat că, în cadrul ședinței instanței de apel acuzatorul de stat a modificat învinuirea adusă lui Conișescu Andrei prin ordonanța din 15 noiembrie 2017 potrivit căreia, Conișescu Andrei, în perioada 15-26 iulie 2010 deținând funcția de consultant principal al Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, numit în funcție publică prin Ordinul Președintelui Parlamentului SC-2 nr.5 din 01 februarie 2010, depășind în mod vădit atribuțiile de serviciu, contrar pct.1.3 alin. (2) al Instrucțiunii privind lucrul cu documentele în Parlamentul Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Biroului Permanent al Parlamentului nr.13-XVI din 07.12.2005, care stabilește cert că actul legislativ redactat se restituie consultantului responsabil din comisia permanentă, care urmează în mod obligatoriu să-l verifice, înainte de a fi semnat de conducere, ilegal, modificând conținutul stenogramei ședinței în Plenul Parlamentului din 15 iulie 2010, a redactat și imprimat pe foi de hârtie textul final al Legii nr.176 din 15 iulie 2010, conform căruia în Anexa la lege, la pct.1) lit. e) a introdus următorul cuprins: e) întreținerea cazinourilor până la 6 mese inclusiv, cuantumul taxei constituie 180 000 lei pentru fiecare masă de joc, iar începând cu a 7-ea, cuantumul taxei constituie 360 000 lei.

Tot el, depășind în mod vădit atribuțiile acordate prin lege, în scopul de a urgenta intrarea în vigoare a actului normativ menționat, ilegal a introdus modificări în pct. III al Legii nr.176 din 15 iulie 2010, care prevedea că legea intră în vigoare peste 3 luni de la data publicării, cu excepția art. I pct.18, în partea ce se referă la pct. 1 lit. e) din anexă, care intră în vigoare la data publicării.

Ulterior, Conișescu Andrei, în pofida faptului că modificările menționate nu au fost acceptate de Comisia economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, nu au fost examinate și votate în ședința Plenului Parlamentului, ducând în eroare personalul din Direcția documentare parlamentară, ilegal le-a introdus în redacția finală a textului Legii nr.176 din 15 iulie 2010, care a fost promulgată prin Decretul Președintelui interimar al Republicii Moldova, Ghimpu Mihai, nr.464-V din 30 iulie 2010.

Urmare a acțiunilor ilegale ale lui Conișescu Andrei de introducere frauduloasă a modificărilor în cauză în textul Legii nr.176 din 15 iulie 2010, potrivit informației prezentate de către Camera de Licențiere, bugetul de stat a fost prejudiciat cu suma de 5 973 165 lei, ce constituie urmări grave.

Acțiunile intenționate ale inculpatului Conișescu Andrei, au fost încadrate în baza art.328 alin.(3) lit. d) din Codul penal - depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, faptă ce a cauzat urmări grave bugetului de stat.

8.2. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, procesul penal pornit în privința inculpatului Conișescu Andrei în baza art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, urmează a fi încetat din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea

la răspundere penală. În speță, elementul obligatoriu de cauzare a unui prejudiciu considerabil - urmări grave unei persoane juridice sau fizice, deoarece conform învinuirii aduse, inculpatului i-a fost imputată „cauzarea urmărilor grave intereselor publice”, iar sintagma „intereselor publice sau”, a fost recunoscută neconstituțională conform Hotărârii Curții Constituționale din 27.06.2017.

La caz, procurorul a înaintat inculpatului o învinuire neclară, neconcretă și lipsită de suport legal, fapt ce contravine principiului legalității prevăzut de art.7 Cod de procedură penală, principiului asigurării dreptului la apărare stipulat în art.17 Cod de procedură penală, art.art.23, 26 din Constituție și art.6 alin.(3) lit. a) CțEDO.

Instanța de apel a respins ca necorespunzătoare prevederilor art.326 alin.(1) Cod procedură penală, ordonanța înaintată de procuror în cadrul ședinței instanței de apel, privind concretizarea învinuirii - de fapt aceasta fiind o ordonanță de modificare a învinuirii în sensul agravării. Prin învinuirea de bază înaintată la urmărirea penală, inclusiv prin rechizitoriu, inculpatului i-a fost incriminat semnul calificativ - cauzarea de urmări grave - „intereselor publice”, cauza fiind judecată în aceste limite, conform prevederilor art.325 Cod procedură penală, iar după declararea neconstituțională a sintagmei „intereselor publice sau” de către Curtea Constituțională din 27.06.2017, după examinarea cauzei în apel, nu poate fi acceptată modificarea învinuirii în sensul agravării, or, la caz lipsește apelul procurorului.

Astfel, instanța de apel a indicat că, modificarea învinuirii nu se admite în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție).

La caz, în învinuire lipsesc careva persoane fizice sau juridice, în calitate de persoana prejudiciată în această cauză, fapte ce condiționează lipsa elementului constitutiv al infracțiunii imputate.

Astfel, fiind recunoscută neconstituțională sintagma „interese publice” la caz lipsește elementul constitutiv al infracțiunii prevăzut de art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, or, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este o infracțiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile și anume „cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

Instanța de apel a reținut că, în timp ce caracterul prejudiciabil al infracțiunii este determinat de obiectul juridic protejat, constituind semn calificativ al infracțiunii, gradul prejudiciabil depinde de gravitatea faptei săvârșite (valoarea daunei, forma vinovăției, motivul, scopul etc.), fiind un semn cantitativ.

Lipsa unor criterii clare, previzibile și accesibile pentru aprecierea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, determină organele judiciare de a aprecia impactul concret al acțiunilor persoanelor publice asupra unei valori abstracte protejate de legea penală precum este „interesul public”.

Astfel, rezultatul produs prin săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, în forma în care este reglementată, determină întrunirea cumulativă a următoarelor semne: (1) natura considerabilă a daunei și (2) sfera de incidență, fie interesul public, fie drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Deci, organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a infracțiunii, realizând astfel competențe specifice puterii legiuitoare.

Totodată, faptul că învinuirea de bază care a fost înaintată prin rechizitoriu, a fost înaintată inculpatului doar prin cauzarea de urmări grave intereselor publice, sintagmă recunoscută neconstituțională conform hotărârii Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) din Codul penal, ordonanța de modificare a învinuirii înaintată inculpatului în instanța de apel nu poate fi luată în considerare, aceasta fiind înaintată cu încălcarea prevederilor art.325 Cod de procedură penală.

9. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel neîntemeiat a încetat procesul penal în privința inculpatului Conișescu Andrei învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, deoarece a fost stabilit cu certitudine, în baza probelor acumulate că, inculpatul, folosindu-se de funcția pe care o deținea și drepturile acordate prin lege, intenționat, prin acțiuni criminale, a substituit funcția exclusivă a Parlamentului Republicii Moldova de a adopta, modifica și completa legile și alte acte normative pe teritoriul țării și depășind în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate prin lege, ilegal a introdus în textul final al Legii nr.176 din 15 iulie 2010 prevederi care nu au fost votate de către Plenul Parlamentului. În baza acestor prevederi ilegale, s-a micșorat taxa pentru o masă de joc în cazinouri de la 360 000 lei per unitate până la 180 000 lei, fapt care a prejudiciat bugetul de stat (interes public) gestionat de Ministerul Finanțelor (pct.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.696 din 30.08.2017) - persoană juridică de drept public (pct.3 din Regulamentul menționat), cu suma reală de 5 973 165 lei.

În procesul examinării cauzei penale în instanța de apel, la 27 iunie 2017 Curtea Constituțională a pronunțat Hotărârea nr.22 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) Cod penal, din care motiv la 15 noiembrie 2017 acuzarea a modificat învinuirea lui Conișescu Andrei în conformitate cu prevederile art.325 alin.(2) Cod de procedură penală.

În opinia procurorului, afirmația instanței de apel că ordonanța în cauză este contrară prevederilor art.326 alin.(1) Cod de procedură penală și că, prin conținutul său este o ordonanță de modificare a învinuirii în sensul agravării, nu este relevantă, deoarece reieșind din prevederile legale, învinuirea în sensul agravării este atunci când inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior. Prin ordonanța din 15 noiembrie 2017 nu a fost înaintată o învinuire mai gravă, doar a fost concretizat cui real i-a fost cauzat prejudiciu în sumă de 5 973 165 lei, calificarea însă a rămas aceeași - art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal.

Mai mult, conform materialelor cauzei penale a fost declanșată procedura de examinare în apel anume la apelul procurorului, fapt ce a fost omis de către instanța de apel la motivarea deciziei menționând că pe caz nu ar fi apelul procurorului.

La fel, nu corespunde adevărului afirmația instanței de apel precum că, a fost încălcat dreptul inculpatului la apărare, deoarece după ce a fost adusă la cunoștință

învinuirea modificată, instanța de judecată a întrebat inculpatul și apărătorul acestuia dacă au primit copia ordonanței de modificare a învinuirii din 15 noiembrie 2017 și dacă le este clară. Numiții au răspuns afirmativ și nu au solicitat timp pentru a-și pregăti poziția de apărare vizavi de învinuire.

Totodată, procurorul susține că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate se confirmă prin: declarațiile reprezentanților părții vătămate, Camerei de Licențiere, Muntean Silvia și Griniuc Ina; martorilor Lazăr Valeriu, Ioniță Veaceaslav, Untilă Veaceslav, Urecheanu Serafim, Esinencu Tamara, Enciu (Bieșu) Angela, Ganaciuc Maxim, Mardare Lidia, Iliăș Cezar, Rotaru Tatiana, Fetescu Adrian și Malțeva Lidia; procesul-verbal de ridicare din 29.10.2012 (f.d.236-238 vol. III); procesul-verbal de examinare din 29.10.2012 a secvențelor video și audio a ședinței Parlamentului Republicii Moldova din 15.07.2010 (f.d.239 vol. III); procesul-verbal de ridicare din 01.03.2012 a stenogramei ședințelor Parlamentului Republicii Moldova (f.d.143-145 vol. II); procesul-verbal de examinare din 02.03.2012 a stenogramelor ședințelor Parlamentului Republicii Moldova (f.d.146 vol. II); raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind elucidarea circumstanțelor votării și semnării Legii nr.176 din 15.07.2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.451-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

În contextul celor expuse, acuzarea consideră concluziile instanței de apel greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale.

Subsidiar, procurorul a indicat că, analiza deciziilor pronunțate de către Curtea Supremă de Justiție în privința persoanelor învinuite de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3) lit. d) Codul penal, soldate cu urmări grave intereselor publice și pronunțate după hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017, nu au fost încetate, fiind adoptate hotărârile pe fondul cauzei penale.

10. Asupra recursului declarat a prezentat referință avocatul Chisnencu Alexandru în numele inculpatului, care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, din motivul inexistenței în acțiunile lui Conișescu Andrei a componenței de infracțiune pasibilă de pedeapsă penală.

11. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Totodată, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv să o caseze total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute

prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În acest context Colegiul penal lărgit ține să menționeze următoarele.

Conform art.325 Cod penal, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală.

Articolul 326 alin.(1) Cod penal, prevede că, procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei, dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului și apărătorului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă. În instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării doar în cazul în care a declarat apel.

Potrivit materialelor cauzei, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, procurorul a prezentat ordonanța de modificare a învinuirii aduse inculpatului în cadrul urmăririi penale din 15 noiembrie 2017, prin care a modificat învinuirea adusă inculpatului din motiv că prin hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) Cod penal, a fost declarată neconstituțională sintagma „intereselor publice” din alin.(1) art.328 Cod penal.

Totodată, ordonanța în cauză a fost adusă la cunoștință inculpatului și avocatului acestuia la 15 noiembrie 2017, fapt confirmat prin semnăturile acestora (f.d.38-40 vol. XIX).

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră pripită concluzia instanței de apel prin care *a respins ca contrară prevederilor art.326 alin.(1) Cod procedură penală, ordonanța înaintată de procuror în cadrul ședinței instanței de apel, privind concretizarea învinuirii - de fapt fiind o ordonanță de modificare a acesteia în sensul*

agravării, or, în învinuirea de bază înaintată la urmărirea penală, inclusiv prin rechizitoriu, inculpatului i-a fost incriminat semnul calificativ - cauzarea de urmări grave - „intereselor publice”, cauza fiind judecată în aceste limite, conform prevederilor art.325 Cod procedură penală, iar după declararea neconstituțională a sintagmei „intereselor publice sau” de către Curtea Constituțională din 27 iunie 2017, după examinarea cauzei în apel, nu poate fi acceptată modificarea învinuirii în sensul agravării, or, la caz lipsește apelul procurorului, dat fiind faptul că, în primul rând învinuirea a fost modificată dar nu în sensul agravării ei, fiind înlocuită sintagma „intereselor publice” cu sintagma „bugetului de stat”, iar în al doilea rând, cauza penală în instanța de apel s-a examinat doar la apelul declarat de procuror.

Astfel, afirmația din decizia instanței de apel că sentința nu este atacată cu apel de către procuror este una care nu corespunde stării de fapt, mai mult, prin decizia instanței de apel din 21 decembrie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată total sentința, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Temeiul respectiv duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară produsă în speța respectivă, nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, conform art.55 alin.(1) Cod civil, persoană juridică este organizația care are un patrimoniu distinct și răspunde pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pârât în instanță de judecată.

Potrivit art.57 Cod civil, persoanele juridice sunt de drept public sau de drept privat care, în raporturile civile, sunt situate pe poziții de egalitate, iar conform art.58 alin.(1) Cod civil, Statul și unitățile administrativ-teritoriale participă la raporturile juridice civile pe poziții de egalitate cu celelalte subiecte de drept. Atribuțiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale se exercită în asemenea raporturi de organele acestora, în conformitate cu competența lor.

În practica judiciară constantă s-a evidențiat că, persoanele juridice de drept public sunt: statul; organele statului cărora, prin lege sunt atribuite statut de persoană juridică; unitățile administrativ teritoriale și alte persoane juridice formate în modul stabilit de lege de către stat, organele statului sau de unitățile administrativ teritoriale. Acestora li se aplică normele ce privesc persoanele juridice reglementate de Codul civil, dacă contrariul nu rezultă din prevederile legilor speciale.

Statul, fiind menționat ca subiect distinct de drept, se manifestă în circuitul civil ca o persoană juridică de drept public. Deși nici un act normativ nu determină clar structura organizatorică a statului aceasta poate fi evidențiată prin prisma noțiunii de persoană juridică. Structural statul are o organizare similară persoanei juridice având un organ suprem, un organ reprezentativ și organe executiv.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să se expună asupra faptului dacă bugetul de

stat, care este o componentă a statului, este persoană juridică, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.11 al prezentei decizii.

12. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Uglea Mihai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Conișescu Andrei xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 05 iulie 2018.

Președinte

Judecători

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Victor Boico